

QORAQALPOG'ISTONNING YANGI IQTISODIY QIYOFASI VA O'SISH NUQTALARI BELGILANDI

Prezident Shavkat Mirziyoyev raisligida 19-sentyabr kuni Nukus shahrida Qoraqalpog'istonni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish masalalariga bag'ishlangan yig'ilish bo'lib o'tdi.

So'nggi yillarda hududni rivojlantirish uchun katta mablag'lar ajratilib, alohida imtiyoz va sharoitlar yaratildi. Foyda, yer va mol-mulk soliqlari 2 karra, sanoat korxonalari uchun elektr tarifi 15 foizga pasaytirildi, ijtimoiy soliq 1 foiz etib belgilandi. O'tgan yili 1 milliard 700 million dollar investitsiya kiritildi. Bu 2021-yildagidan 22 karra ko'p. Joriy yilning birinchi yarmida iqtisodiyot 10,2 foiz o'sib, Qoraqalpog'iston Toshkent shahridan keyingi ikkinchi o'rinni egalladi.

Bu o'zgarishlarda barqaror energiya ta'minoti muhim o'rin tutmoqda. So'nggi yillarda 860 megavattli yangi quvvatlar ishga tushirildi. Beruniy va Qorao'zakda shamol stansiyalari qurilishi hisobiga "yashil" energiya ulushi 23 foizga yetdi. Elektr ishlab chiqarish 4 karra oshib, 5 milliard 330 million kilovatt-soatni tashkil etdi. Bu aholi va korxonalarning yillik talabidan qariyb 3 barobar ko'p.

Tashrif davomida 7 milliard dollarlik 47 ta loyiha qurilishiga start berildi. Jumladan, Qo'ng'irotda 2 milliard 600 million dollarlik, quvvati 1,5 ming megavattli shamol stansiyasi barpo etiladi. Loyiha doirasida 1,5 ming kilometr yuqori kuchlanishli tarmoq va 500 kilovolti 3 ta podstantsiya quriladi. 2030-yilgacha jami 3 ming 300 megavattli shamol stansiyalarini ishga tushirish, "yashil" energiya ulushini 76

foizga yetkazish va 400 megavattli energiya saqlash quvvatini yaratish rejalashtirilgan.

Transport va ijtimoiy infratuzilmada ham katta loyihalar amalga oshirilmoqda. Bo'zatovda sanatoriy, Nukusda onkologiya va radiologiya markazi, Qo'ng'irotda bolalar shifoxonasi va tug'uruqsona, Amudaryo va To'rtko'lda amfiteatrlar, Nukus shahrida gimnastika markazi hamda Konservatoriya filiali foydalanishga topshirildi.

"A-380" magistral yo'lining Qo'ng'irotdan o'tgan 240 kilometri 384 million dollar hisobiga beton qoplamaga o'tkazildi. Yo'lining To'rtko'l, Ellikqal'a va Beruniydan o'tgan yana 92 kilometrda 233 million dollarlik qurilish boshlandi. Natijada tranzit 1,5 karra oshib, yuklar To'rtko'ldan Qozog'iston chegarasiga bir sutka o'rniga 10 soatda yetib boradi. Kelasi yil mart oyidan Toshkent – Nukus tezyurar poyezdi qatnovi yo'lga qo'yilib, safar vaqti 16 soatdan 7 soatga qisqaradi.

"Tuyamo'yin" suv tozalash inshootini rekonstruksiya qilish va Qo'ng'irotdan Mo'ynoqqa 100 kilometr ichimlik suv tarmog'i tortish boshlanadi.

Yig'ilishda mavjud yer, mineral va energetika resurslarini yuqori qo'shilgan qiymatli mahsulotlarga aylantirish masalasiga alohida

e'tibor qaratildi. "Resursdan tayyor mahsulotgacha" tamoyili asosida yangi sanoat va investitsiya xaritasi yaratiladi. Qo'ng'iro't – Qorao'zak – Taxiotosh yo'nalishi "yashil sanoat yo'lga" – "intellektual iqtisodiyot uchburchagi"ga aylanadi.

Sun'iy intellekt va data markazlar uchun tashkil etilgan maxsus zonada 8 milliard dollarlik 6 ta loyiha amalga oshiriladi. Besh yillik dastur ishlab chiqib investorlar uchun 1 gigavattli barqaror elektr ta'minotini yo'lga qo'yish topshirildi. Uch yilda Nukus shahri, Qo'ng'iro't, Qorao'zak va Taxiotoshda 1,5 ming yuqori daromadli ish o'rni yaratish, bulutli texnologiyalar va sun'iy intellekt sohasida yillik eksportni 600 million dollarga yetkazish belgilandi.

"Yashil" energiyani "karbon kredit"ga aylantirish orqali yiliga 50 – 100 million dollar daromad olish imkoniyati qayd etildi. Bir oyda ushbu mexanizmni yo'lga qo'yish va yirik importyor davlatlar bilan muzokaralar o'tkazish vazifasi qo'yildi. Eksportdan tushadigan mablag'lar infratuzilmaga ajratilayotgan resurslarga qo'shimcha bo'lib, Qoraqalpog'istonning o'zida qoladi. Yil yakunigacha Orolning 50 ming gektarida "o'rmon karbon krediti" dasturi boshlanadi.

Hududning atigi 20 foizida geologiya ishlari o'tkazilgani, investorlar uchun xomashyo zaxiralari

haqidagi ma'lumotlar yetarli emasligi ko'rsatib o'tildi. Bir oyda 1 ming ish o'rniga ega oltin qazib olish va qayta ishlash klasterini tashkil etish, kompleks geologiya-qidiruv dasturini ishlab chiqib, konlar zaxiralari qayta baholash topshirildi.

Tumanlar kesimida to'qimachilik va charm sanoatida kamida 150 million, elektrotexnikada 200 million, energotejamkor qurilish materiallarida 100 million, avtomobil ehtiyot qismlarida 120 million va farmatsevtikada 50 million dollarlik loyihalar amalga oshiriladi. Italiyaning "Bonifika Ferrarizi" kompaniyasi bilan Taxiotoshda 50 million dollarlik loyiha boshlanmoqda. Unda 2 ming gektarda pomidor va g'alla yetishtirilib, chuqur qayta ishlanadi hamda Yevropaga eksport qilinadi.

Har bir tuman bo'yicha investitsiya taqdimotlari o'tkazish, viloyat hokimlari ishtirokida 2-3 ming yuqori daromadli ish o'rni yaratadigan loyihalarni boshlash topshirildi. Kelasi yili Qoraqalpog'istonga 5 milliard dollar investitsiya jalb qilish vazifasi qo'yildi.

Aholi bandligi va daromadlarini oshirishda tadbirkorlikni moliyaviy qo'llab-quvvatlash imkoniyatlari kengaytiriladi.

Banklarning ishonchli mijozlari uchun 16 foizli 300 milliard so'mlik kredit liniyasi ochilmoqda. Tadbirkorlikni rivojlantirish

kompaniyasi 4 foizlik qismini qoplashi hisobiga tadbirkor uchun stavka 12 foizga tushadi.

Oilaviy tadbirkorlik kreditlari stavkasi 17,5 foizdan 12 foizga tushiriladi. Kelasi yili resurslar 2 karra oshirilib, drayver loyihalarga 100 million dollar yo'naltiriladi. Shu hisobdan kamida 50 ming odamni daromadli qilish belgilandi.

Tumanlarda iqtisodiy o'sish va bandlikka turtki beradigan yana ikkitadan loyiha uchun 100 milliard so'm ajratilib, 10 ming odamning daromad manbai yaratiladi.

Qishloq xo'jaligidagi imkoniyatlardan foydalanish, avvalo, suv yo'qotishlarini kamaytirishga bog'liq ekani qayd etildi. Hududdagi 417 ming gektarni sug'orishga 5 milliard 700 million kubometr suv sarflanmoqda. Yo'qotishlar 38 foizni – 2 milliard 100 million kubometrni tashkil etmoqda.

To'rtko'ldagi "Yonbosh" va Bo'zatovdagi "Erkindaryo" kanallarini betonlash, suv inshootlari va artezian quduqlar qurishga 135 milliard so'm ajratiladi. Ikki kanalni 1-martgacha betonlash, kelasi yil 17 ming gektarda ozuqa ekib, 2 ming odamni daromadli qilish topshirildi. Suv obyektlarini modernizatsiyalash uchun jalb qilinadigan grantlar 100 million dollarga yetkaziladi. 1-aprelgacha Qoraqalpog'istondagi 59 ta, boshqa

viloyatlardagi 200 ta suv nasosi yangilanadi.

Chorvachilikning ozuqa bazasini mustahkamlash uchun foydalanil-mayotgan yaylov va yerlar o'zlashtiriladi. Qo'ng'iro't, Beruniy va Chimboyda 2 ming gektar yer tiklanmoqda, kelasi yili yana 5 ming gektar o'zlashtiriladi. Bo'zatovda 7,5 ming gektarni ozuqaga moslashtirishga 100 milliard so'm ajratiladi. Ozuqa yetishtirishga har gektar uchun 500 ming so'm subsidiya beriladi.

Yirik chorva komplekslari uchun kredit miqdorini 50 milliard so'mgacha oshirish taklifi qo'llab-quvvatlandi. Samolyotda olib kelinadigan nasli boshqar qiyamatining 10 foizi, har bir bosh uchun 4 million so'mgacha subsidiya qilinadi. Bir oyda kamida 100 ming boshli kompleks loyihalarini shakllantirish topshirildi.

Textako'pirda Shinjon tajribasi asosida ozuqa yetishtirish tashkil etilib, xorijdan 5 ming bosh qo'y-ecki olib kelinadi. Yil yakunigacha 10 – 15 ming gektarda loyihalarni shakllantirib, bir yilda 100 ming bosh qo'y-ecki boqishni yo'lga qo'yish belgilandi. "Kegeyli nasli parranda" korxonasi quvvatini 2-3 karra oshirib, xoldingga aylantirish, texnikumda parrandachilik kurslari ochish topshirildi.

(Davomi 2-betda).

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Matbuot xizmati suratlari.

Surur

BU VATAN BIZNIKIDIR!

Bu Vatan biznikidir, zarlarga to'la tuproq,
Kelgin, do'stim, o'zing ham unga bir bor qara, boq.

Samarqandga tikilsang tarix ko'taradi bosh,
Amir Temurni boshlab chiqib keladi quyosh.

Zulmat ortga chekingan, nurlar to'shagan gilam.
Gul-chechakka burkanib go'zallashar bu olam.

Minorlari bo'y cho'zib g'ururlanar baxtidan,
Qadimiy oshyon endi qaytmas ezgu ahdidan.

Dunyo yo'llari bugun shunda kelib tutashar,
Imom Buxoriy tomon niyat qilib o'tishar.

Zarafshonning durlari qadamda berar jilo,
Tuprog'ida saxovat, baraka bordir, illo.

Yangi Jizzax yashnagan manzillarni ko'zlaydi,
Zomin olis tarixdan hikoyalar so'zlaydi.

Qishloqlari shahardan qolishmaydiku aslo,
Navoiyga yo'l oling, ko'ring Buxorogacha to.

Surxondaryo gurkurab avji oroyishdadir,
Farg'ona qirchillama eng gullagan yoshdadir.

Maftun etar dillarni Namanganning chiroyi,
Shukronalik bor bunda, bor keksalar duoyi.

Qolishmaydi har ishda Qashqadaryo shiddati,
Zafarlarda bo'y bergan mehnatkash xalq himmati.

O'zgachadir Andijon bag'rida shodlik, g'urur,
Jannatmonand yurtiga qaytib kulgandi Bobur!

Nurafshonda nur yog'ib uyg'onadi har sahar,
Ezgulikka tongdanoq har kun boshlanar safar.

Ko'ngillardan yo'qoldi bir zumda axir hadik,
Sirdaryoga ko'rk berib turar osoyishtalik.

Razm soling bir marta oydin kechalariga,
Faqat fayz yarashgaydir Toshkent ko'chalariga.

Jayhun osha jahonga ko'z-ko'z etib orazin,
Mehmonlarga muntazir quchoq ochgan Xorazm.

Bugun elim shod yashar Qoraqalpog'istonda,
Har kent, har qishloq yashnar Qoraqalpog'istonda.

Yuraklarga ingaydir shukr otlig' bir ziyo,
Umrlarga boqqaydir shodliklar yana qiyoy.

Ulug'lardan kuch olib, shitobla yelar xalqim,
Ko'zida nur, qo'lida kitobla yelar xalqim.

Bu yurt bosib o'tgan yo'l bo'lgay ibrat quyoshi,
Unga qanot bo'lgaydir mudom oqil Y'urtboshi.

Tilaklar kuch bergaydir dillardagi imkonga,
Ilohim, ko'z tegmasin Yangi O'zbekistonga!

O'tkir RAHMAT

AGRAR SOHA ISTIQBOLIDA INNOVATSION MODEL

Davlatimiz rahbarining Qoraqalpog'iston Respublikasiga tashrifi hududni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish, aholi bandligi va daromadlarini oshirish, eng muhimi, Orolbo'yining murakkab tabiiy-iqlim sharoitida iqtisodiy o'sishning yangi imkoniyatlaridan samarali foydalanish masalalarini yana bir bor davlat siyosatining amaliy kun tartibiga olib chiqdi.

Aks sado

Qoraqalpog'iston Respublikasidan saylangan Qonunchilik palatasi deputati sifatida tashrif davomida qishloq xo'jaligi rivojiga qaratilgan e'tibor, soha istiqboli uchun belgilab berilgan vazifalar ko'lamini katta ekanini alohida ta'kidlash zarur deb hisoblayman. Zero, agrar soha hududda faqat mahsulot ishlab chiqarish tarmog'igina emas, aholi bandligi, oziq-ovqat xavfsizligi, kambag'allikni qisqartirish, eksport salohiyatini oshirish, qishloq va ovullarning barqaror rivojida asosiy rol o'ynaydigan iqtisodiyotning muhim tayanchidir.

6 million dollarlik loyiha

Uchkoʻprik tumanining sanoat salohiyati oʻsishida “Qoʻqon” erkin iqtisodiy zonasi muhim drayver boʻlib xizmat qilmoqda.

Yaqinda ushbu hududda “Jiuhui Energy Rabee” mas’uliyati cheklangan jamiyati tomonidan mamlakatimiz avtomobilsozligi uchun akkumulyatorlar ishlab chiqarish yoʻliga qoʻyildi. Yangi loyiha doirasida qariyb 6 mln. dollar investitsiya kiritilib, 70 dan ortiq yuqori daromadli ish oʻrinlari yaratildi.

– Bu yerda eng zamonaviy texnologik uskunalar oʻrnatilgan, ishlab chiqarish jarayoni ham jahon andozalari darajasida tashkil etiladi, – deydi investor Fu Ven Yun. – Oʻz navbatida, mahalliy mutaxassislar malaka oshirish uchun muntazam ravishda xorijiy davlatlarga joʻnatiladi. Maqsad – xalqaro sifat meʼyorlariga mos hamda ekologik jihatdan bezarar mahsulot ishlab chiqarish.

Ayni paytda korxonaning birinchi bosqichi ishga tushirilib, ikkinchi bosqichi ijrosiga kirishildi. Bu faoliyat koʻlami va ishlab chiqarish salmogʻini yanada oshirish imkonini beradi.

Aytish joizki, bundan oʻn yil avval Fargʻona viloyatiga yillik investitsiya kiritish hajmi oʻrtacha 22 mln. dollarni tashkil etgan boʻlsa, joriy yilning birinchi yarmida viloyatda 2,7 mlrd. dollarlik investitsiya oʻzlashtirildi. Yil yakuniga qadar mazkur koʻrsatkichni 4 mlrd. dollardan oshirish maqsad qilingan.

Botir MADIYOROV

(“Xalq soʻzi”).

«jizzax» brendiga asos solindi

Jizzaxlik muhandislar tomonidan “Jizzax” brendi ostida gʻoʻza qator orasiga gʻalla ekadigan yangi texnologik mexanizm (seyalka) yaratildi. Uning imkoniyatlari va samaradorligi Mirzachoʻl tumanida oʻtkazilgan taqdimotda yaqqol namoyon boʻldi.

– Bugungi kun qishloq xoʻjaligi bizdan har bir qarich yer, vaqt va resurslarni yuqori darajada tejashni talab qilmoqda, – deydi Qishloq xoʻjaligi vaziri Ibrohim Abdurahmonov. – Mahalliy sharoitga moslashtirilgan ushbu resurstejamkor texnika dehqonlarimiz uchun haqiqiy yengillik boʻladi. Sinovlarni muvaffaqiyatli yakunlab, uning ishlab chiqarish koʻlamini tezroq kengaytirish va barcha hududlarga keng joriy etishimiz lozim.

Oddatda, gʻoʻzapoyani maydalash va gʻalla ekish uchun dalaga texnikani bir necha bor kiritishga toʻgʻri keladi. Bu ortiqcha yonilgi va vaqt sarfini talab qiladi. Yangi ishlanma esa ikki jarayonni bir vaqtning oʻzida amalga oshiradi. U gʻoʻzapoyani maydalaydi, hosil boʻlgan oʻsimlik qoldiqlarini dala boʻylab bir tekis sochadi va urugʻni belgilangan meʼyorda yerga qadaydi. Bundan tashqari, tuproq eroziyasi hamda yer jipslashishining oldi olinadi. Namlikni saqlab, tuproq unumdorligini tabiiy ravishda oshiradi. Maxsus konstruksiya urugʻning bir maromda va tekis unib chiqishini taʼminlaydi.

Yangi texnologik mexanizmi keng joriy qilish maqsadida “Jizzax” brendi ostida seriyali ishlab chiqarish yoʻliga qoʻyiladi. Zamonaviy seyalkalar xaridorlarga ikki xil – ochiq maydonlar hamda plyonka ostida ekishga moʻljallangan variantlarda taqdim etiladi.

Tolibjon ERGASHEV

(“Xalq soʻzi”).

Toʻraqoʻrgʻondan — yevropa bozorlariga

Dehqonchilik va bogʻdorchilikda oʻziga xos maktab yaratgan, tomoqgachilikning hadisini olgan toʻraqoʻrgʻonliklar xurmo yetishtirishda ham yaxshi natijalarga erishmoqda. Tumandagi 64 ta mahallaning 48 tasida aholi oʻz bogʻ va tomoqqalarida ushbu meva ortidan qoʻshimcha daromad olayapti. Zero, Toʻraqoʻrgʻon xurmolari tashqi bozorlarda ham xaridorlarga.

Xususan, Kalvak mahallasi aholisi bu borada namuna koʻrsatmoqda: mingdan ziyod oilalarning deyarli barchasi oʻz tomoqgasi yoki bogʻini xurmozorga aylantirgan. Olinayotgan hosilning katta qismi, yiliga oʻrtacha 200 tonna meva Rossiya, Qozogʻiston va Yevropa bozorlariga eksport qilinadi.

– Har bir oila pishiqchilik mavsumida 30 mln.dan 100 mln. soʻmgacha daromad qilyapti, – deydi “Kalvak” MFYdagi hokim yordamchisi Akmaljon Komiljonov. – Shu kunlarda qabul shoxobchalarida ish qizgʻin. Xurmo terib olinib, xaridorlarga yetkazilyapti. Eng muhimi, xurmochilik tufayli mahalladagi ikki yuzdan ziyod kishilar doimiy, yana 500 nafar fuqaro mavsumiy ish bilan taʼminlangan.

– Oilamizning besh aʼzosi ham bogʻdorchilik bilan shugʻullanadi, – deydi Olimjon Zaylobiddinov. – Gilos va uzum avvaldan asosiy daromad manbaimiz boʻlib kelgan. Keyingi yillarda xurmo yetishtirishni ham yoʻlga qoʻydik. Bu mavsumda xurmodan 100 mln. soʻm daromad olishni moʻljallayapmiz. Hosilning barchasi eksportga yoʻnatiladi.

Akramjon SATTOROV

(“Xalq soʻzi”).

MILLIY YUKSALISH JOZIBASI

Oynai jahonni tomosha qilib oʻtirardim: Oʻzbekiston Respublikasi davlat mustaqilligining oʻttiz besh yilligiga bagʻishlangan tantanali marosim manzaralari nihoyatda goʻzal, ruhbaxsh va serfayz edi. Bayram tantanasi hukm surardi.

Faxr

Birdan katta maydonga sukunat choʻkdi. Oʻzbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning yorqin nutqi boshlandi. Butun vujudim quloqqa aylandi: bu chindan ham ajoyib va purmazzmun nutq edi, Prezidentimizning zalvar bilan talaffuz qilgan har bir soʻzi, salmoqli va oʻktam ovozi maydondan chiqib, butun mamlakatga, undan nari jahonga tarqalar edi...

“Biz 1991-yilda xalqimizning xohish-irodasi va qatʼiyati bilan oʻz davlat mustaqilligimizni qoʻlga kiritdik. Aslida, buyuk istiqlolimiz ildizlari uch ming yildan ziyod boʻlgan davlatchilik anʼanalарimiz va qadimiy sivilizatsiyamiz tarixiga borib taqaladi”.

Nechogʻli moʻtabar soʻzlar! Bu soʻzlar jaranglaganda Prezidentimiz qalbini qamragan kuchli hayajon, faxr tuygʻusi shu lahzadayoq Vatani deb urib turgan million-million yuraklarda ham aks sado berdi!

Ona tilimizga boʻlgan munosabat

mustaqillik tantanalarida alohida maʼno kasb etdi. Bayram nutqida Prezident mustaqillik “**ona tilimizni, unutilayotgan milliy qadriyatlarimizni qaytarib berdi**”, deya taʼkidladi. “**Oʻzbek tili raqamli dunyoda ilm va texnologiya yaratiladigan til boʻlishi lozim**!” soʻzlari yangraganda oʻrnimdan turib, beixtiyor qarsak chalib yubordim! Ha, tilimiz jahonning nufuzli tillari qatoriga kirishi zarur, degan soʻz bu!

Gap dunyoviy mavqega chiqajak ona tilimiz – oʻzbek tili shaʼni-shavkati haqida ketmoqda, uni kim-kim, keyingi oʻn yilda Oʻzbekiston eshiklarini dunyoga keng ochgan, qoʻshnilar bilan, nafaqat qoʻshnilar, balki dunyoning uzoq-yaqin koʻp mamlakatlari bilan doʻstlik va hamkorlikni yoʻlga qoʻygan, investitsiya siyosatida but oʻzgarishlar yasagan davlatimiz rahbari, dunyo hamjamiyatida katta hurmatga sazovor davlat va siyosat arbobi Shavkat Mirziyoyev aytmoqda!

Bu gʻururimga gʻurur qoʻshdi, faxrui iftixorimga iftixor!..

O h , ona tilim! Onajon tilim! Boshingga tushgan kunlarni eslasam,

yurak qon boʻladil! Toʻrt devorga qamalgan, qisindi boʻlgan, butun imkoniyat yoʻllari berkilgan til eding, axir. Axir Mir Alisher Navoiyni dunyoga tanitish sening mehning, ardogʻing bilan boʻldi-ku! Ming yillardan nari sening sharofati bilan ona tilimizda dunyoviy adabiyotimiz qanot yozdi, boʻy koʻrsatdi-ku axir!

Mustaqillikka erishganimizdan soʻng, AQSHning Vashington universitetida oʻzbek tilini oʻrganish yozgi kurslari tashkil etilgan va kamina oʻn toʻrt yil davomida amriqolik talabalarga ona tilimizdan saboqlar berganim yodimga tushdi. Bu qutlugʻ ishning boshida Oʻzbekistonning jonkuyar va sadoqatli doʻsti, mashhur turkshunos olimi, Oʻzbekiston Milliy universiteti faxriy doktori, Vashington universiteti professori Ilza Sirtautas xonim (1926 – 2019) turgan edi. Amriqolik yoshlar Oʻzbekistonni yaxshi koʻrishar, tilimizni, adabiyotimizni, tariximizni, qadriyatlarimizni ardoqlab oʻrganar, shoirlarimizning sheʼrlarini yoddan

oʻqir, latifalarimizni aytishib chaq-chaq kulardilar, tezroq jannatmonand diyorimizga kelish, ziyorat qilish orzusida yashardi.

2020-yilda cheksiz gʻururlanadigan hodisa yuz berdi! Oʻzbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev Birlashgan Millatlar Tashkiloti Bosh Assambleyasining 75-yubiley sessiyasida qatnashib, oʻzbek tilida yorqin nutq soʻzladi! Bu misli koʻrilmagan hodisa edi. Oʻzbekiston tarixida, umuman, ilk bor yuz bergan sharafli hodisa! Mustaqil Oʻzbekiston davlatining rahbari jahon minbari degulik oliy anjumanda Alisher Navoiy tilida nutq irod etishi va bu nutqning butun dunyoga taralishi dillarga koʻtarinki ruh baxsh etdi oʻshanda!

Turkiy davlatlar tashkilotining Alisher Navoiy nomidagi xalqaro mukofoti taʼsis etilishida esa Oʻzbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning tashabbus koʻrsatgani va oxir-oqibatda bu qutlugʻ qadam ona tilimizga katta hurmat namunasiga aylangani koʻngillarimizni nurlarga toʻldirdi.

Prezidentimizning bayram tabrigida shunday tilloga bergisiz soʻzlarni oʻqiyamiz:

“**Keiguasi oʻn yillik milliy yuksalish davri boʻladil!**”

Muhammad ALI,

Oʻzbekiston xalq yozuvchisi.

“YASHIL” ENERGIYA – TARAQQIYOTNING MUSTAHKAM TAYANCHI

Bugun dunyoda energetika xavfsizligi masalasi iqtisodiy taraqqiyot, sanoat raqobatbardoshligi va aholi farovonligini taʼminlashning eng muhim omillaridan biriga aylanib bormoqda. Aholi soni hamda iqtisodiy faollarning oʻsishi elektr energiyasiga boʻlgan talabni muttasil oshirayotgan bir sharoitda energiya ishlab chiqarishning yangi, ishonchli va ekologik toza manbalarini yaratish tobora dolzarb ahamiyat kasb etayotir.

Koʻz oʻngimizdagi oʻzgarishlar

Shu bois mamlakatimizda keyingi yillarda qayta tiklanuvchi energiya manbalarini rivojlantirishga ustuvor ahamiyat berilyapti. Pirovardida gidroenergetika tarmogʻida amalga oshirilayotgan islohotlar bugun oʻzining aniq amaliy natijalarini koʻrsatmoqda.

Soha oldiga qoʻyilayotgan vazifalar endilikda faqat yangi stansiyalar qurish bilan cheklanmay, mavjud gidroenergetik salohiyatdan toʻliq foydalanish, har bir daryo, soy va kanal imkoniyatlarini ishga solish, kichik va mikrogidroelektr stansiyalari tarmogʻini kengaytirish, milliy texnologiyalarni joriy etish hamda xususiy investitsiyalarni jalb qilishni ham qamrab olayotir.

Davlatimiz rahbarining shu yil 1-maydagi qarori gidroenergetikani rivojlantirishning 2032-yilgacha boʻlgan yangi bosqichini belgilab berdi. Unda 2026 – 2032-yillarda umumiy qiymati 5,8 mlrd. dollar boʻlgan 73 ta istiqbolli loyihani amalga oshirish, qoʻshimcha 3,6 gigavatt quvvat yaratish koʻzda tutilgan. Joriy yilning oʻzida 13 ta gidroelektrostansiya (GES) ni ishga tushirish hisobiga 114 megavatt yangi quvvat hamda yiliga 537 mln. kilovatt-soat elektr energiyasi ishlab chiqarish, 254 ta ish oʻrni yaratish rejalashtirilgan.

Vazifalar ijrosi amalda

Keyingi yillarda gidroenergetika sohasini rivojlantirish boʻyicha belgilab berilgan ulkan vazifalar ijrosi amalda oʻz ifodasini topmoqda. Bugun hududlarda ishga tushirilayotgan obyektlar buning yaqqol tasdiqidir. Jumladan, mustaqilligimizning 35 yilligi arafasida Toshkent viloyatining Boʻstonliq tumanida 20 megavatt quvvatga ega “Chorbogʻ” shamol elektr stansiyasining foydalanishga topshirilishi bu boradagi ishlarning hayotiy natijalaridan biri boʻldi. Stansiyada har biri 5 megavatt quvvatga ega 4 ta zamonaviy shamol turbinasi oʻrnatilgan boʻlib, obyektning yillik ishlab chiqarish imkoniyati 50 mln. kVt-soatni tashkil etadi. Uning ishga tushirilishi tizimni diversifikatsiyalash, ekologik toza energiya ishlab chiqarishni koʻpaytirish hamda hududning “yashil” energetika salohiyatini oshirishga xizmat qiladi.

Barqaror quvvatlar manbai

Qashqadaryo viloyatida ham gidroenergetika sohasida amalga oshirilayotgan ishlar hududning energetik salohiyatini koʻtarishga qaratilgan. Viloyatning togʻli hududlari, Oqsuv daryosi va uning gidrologik imkoniyatlari kichik va oʻrta quvvatli GESlar qurish uchun qulay sharoit yaratadi.

Ayni shu imkoniyatlardan samarali foydalanish natijasida yaqinda Rabat GESi foydalanishga topshirildi. Ushbu obyektning umumiy oʻrnatilgan quvvati 6,2 MvT boʻlib, stansiyada yiliga oʻrtacha 26,2 mln. kVt-soat elektr energiyasi ishlab chiqariladi. Mazkur koʻrsatkich qariyb 11 mingga xonadonning elektr energiyasiga boʻlgan ehtiyojini taʼminlash imkonini beradi. Shuningdek, ushbu GESning ishga tushirilishi natijasida yiliga 8 mln. kub metr tabiiy gaz va 6,7 ming tonna koʻmir iqtisod qilinadi. Bu esa nafaqat energetika tizimining barqarorligini mustahkamlash, balki atmosfera havosiga chiqariladigan zararli chiqindilarni kamaytirish hamda “yashil” energetika ulushini oshirishda muhim ahamiyat kasb etadi.

Shu kunlarda Namanganda ham Norin GESlar kaskadi qurilishi jadál davom ettirilmoqda. Namangan viloyatining gidroenergetik imkoniyatlari haqida gap ketganda, avvalo, Norin daryosi, Katta Fargʻona va Katta Andijon kanallari, togʻli hududlardagi tez oquvchi daryo va soylarni tilga

olish zarur. Bu imkoniyatlarning bir qismi bugun amaliyotga kiritilmoqda.

Jumladan, Katta Andijon kanalidagi “Qoʻgʻay-1” va “Qoʻgʻay-2” kichik GESlari foydalanishga topshirildi. Mazkur stansiyalarining umumiy quvvati 18 MvT boʻlib, yiliga oʻrtacha 132,1 mln kVt-soat elektr energiyasi ishlab chiqarishi hamda qariyb 53 ming xonadon ehtiyojini taʼminlashi kutilmoqda. Loyiha natijasida yiliga 40 mln. kub metrgacha tabiiy gaz yoki 33 ming tonna koʻmir tejalandi.

Bunday obyektlar ortida aniq maqsad – suv resursini iqtisodiy qiymatga aylantirish, hudud iqtisodiyotiga yangi energiya quvvati olib kirish va aholi farovonligiga xizmat qiladigan infratuzilmani shakllantirish maqsadi mujassam.

Prezidentimiz ishtirokida yaqinda kichik va mikrogidroelektr stansiyalar tarmogʻini rivojlantirish boʻyicha oʻtkazilgan taqdimot bu sohadagi ishlarimizni yangi bosqichga olib chiqishi bilan ahamiyatli boʻldi. Unda kichik hamda mikroGESlar qurilishini yanada jadallashtirish, xususiy sektor ishtirokini kengaytirish, suv xoʻjaligi obyektlarining

